

AYDINLANMA ÇAĞI

COĞRAFİ KEŞİFLER

→ *Avrupa zenginleşti.*

RÖNESANS

→ *Pozitif Düşünce ortaya çıktı.*

REFORM

→ *Özgür düşünce ortamı oluştu.*

Tanım: 18. Yüzyılda , Avrupa’da akıl, bilim ve gözlemi esas alan yeniliklerin ve gelişmelerin yaşandığı döneme Aydınlanma Çağı denir.

- * Bu dönemde bir çok bilim dalında - tıp, kimya, astronomi , siyaset, hukuk, toplum bilimi- yenilikler yaşanmış, eserler ortaya koyulmuştur, icatlar yapılmıştır.
- * Aydınlanma Çağında; Galileo (Astronomi), John Locke (Sosyoloji), Bacon (Felsefe), Descartes (Felsefe), Newton (Fizik), Voltaire (Felsefe), J.J. Rousseau (Sosyoloji) gibi önemli bilim insanları çalışmalar yapmıştır.
- * Özgürlük, eşitlik, demokrasi, insan hakları, laiklik gibi düşünceler yayılmaya başladı.
- * Avrupa’da krallık yönetimine karşı eleştiriler başlamış, demokrasi yönetiminin yolu açılmıştır.
- * Aydınlanma Çağı’nda teknoloji alanındaki gelişmeler Sanayi İnkılabının temelini oluşturdu.

SANAYİ İNKILABI (ENDÜSTRİ DEVRİMİ)

Tanım: İnsan ve hayvan gücüne dayalı üretimden makine gücüyle üretime geçişe Sanayi İnkılabı denir.

- * Sanayi İnkılabı ilk olarak **İngiltere**’de başladı, sonra diğer Avrupa ülkelerine yayıldı.

SONUÇLAR:

- 1) **Hızlı ve seri üretim başladı**, ürünlerin fiyatları ucuzladı.
- 2) **Hammadde ve Pazar ihtiyacı** ortaya çıktı. Bunun sonucunda, **sömürgecilik yayıldı**. Avrupalı devletler arasında sömürge rekabeti hızlandı ve 1. Dünya Savaşı’nın başlamasında en önemli sebep olmuştur.
- 3) Şehirlerde fabrikalar kuruldu, köylerden kentlere işçi göçleri yaşandı. Kentlerin nüfusu ve sorunları arttı.
- 4) İşçi sınıfı ortaya çıktı.
- 5) İşçilerin haklarını korumak için sendikalar kuruldu.
- 6) Ulaşım ve ticaret hızlandı. (buharlı tren ve gemiler ile)

OSMANLI DEVLETİ’NE ETKİLERİ

Osmanlı Devleti Sanayi İnkılabından olumsuz etkilenmiştir. Avrupa’nın ucuza mal ettiği fabrika ürünleri karşısında el tezgâhlarıyla üretim yapan Osmanlı üreticisi rekabet edemedi. Bu nedenle üretim azalırken atölyeler kapandı, işsizlik arttı. Osmanlı Devleti sanayileşen devletlerin açık pazarı hâline geldi. Artan harcamalar karşısında Osmanlı Devleti Avrupa’dan borç almaya başladı. (Alıntı)

FRANSIZ İHTİLALİ (1789)

A) Sebepler:

- 1) Fransa halkının ağır vergiler altında ezilmesi.
- 2) Monarşi ile yönetilen Fransa halkının İngiltere'deki meşrutiyet yönetimi ve ABD'deki demokrasi yönetiminden etkilenmeleri.
- 3) Aydınlanma Çağı düşünürlerinin fikirleri ile halkı etkilemesi.
- 4) Halkın vergi ödemesine rağmen birçok haktan yoksun olması.

B) Sonuçlar:

- 1) Fransa'da monarşi yönetimi sona erdi.
- 2) Eşitlik, adalet, demokrasi, İnsan hakları kavramları yaygınlaştı.
- 3) **Milliyetçilik akımı** ortaya çıktı.

*** MİLLİYETÇİLİK (ULUSÇULUK):** Her milletin kendi bağımsız devletini kurması gerektiğini savunan akımdır. (**1 Millet = 1 Devlet**)

4) Yeni Çağ sona erdi, **Yakın Çağ** başladı.

5) Avrupa'da uzun sürecek İhtilal savaşları başladı.

6) Fransa İnsan ve Vatandaşlık (Yurttaşlık) Hakları Bildirgesi yayınlandı.

C) Osmanlı Devleti'ne Etkileri:

Çok uluslu bir devlet (İmparatorluk) olan Osmanlı Devleti'nde yaşayan uluslar, özellikle Balkanlarda yaşayanlar, Milliyetçilik akımının etkisi ile bağımsız olmak ve kendi devletlerini kurmak için isyanlar çıkartmışlardır. Bu isyanları ve parçalanmayı önlemek için Osmanlı Devleti Tanzimat Fermanı ve Islahat Fermanı'nı yayınlayarak isyan eden azınlıklara yeni haklar tanımıştır. Ayrıca, 1876 tarihinde I.Meşrutiyet ilan edilerek tüm Osmanlı vatandaşlarına yönetime katılma hakkı verildi. Ancak tüm bu çalışmalar başarılı olmadı.

Cengiz ARSLAN

Sosyal Bilgiler Öğretmeni